

Frágreiðing frá lögmanni á lögtingi 29. juli 1960.

Eitt tingár er farið, árið 1959/60. Tað er vert, eins og siður hevur verið seinastu Ólavsökurnar, at meta árið, ið fór, og nema við tað, ið væntandi verður at bera við í komandi tingári.

Okkum stóð á nøglum í so mongum förum.

Innlögurnar, ið seinasta árið flóddu inn úr Íslandi og lutvís eisini úr Noreg og øðrum londum, fjaraðu hjá mongum fiskimanni og sviku heilt hjá summum.

Skipini hövdu vit ikki, sum kundu taka farleysu fiskimenn okkara, og flestu av okkara gomlu skipum eru ótíðarhóskandi. Harafturat eru tey undir núverandi veiðulíkindum ov veiðulítill at föða mannin. Fæstir, ið hava verið við hesum skipum, eru slopnir undan at koma á minstu-lönargrunnin.

Niðurskurðurin av peningsvirðinum í Íslandi bar við sær, at lönar-korini, ið okkara fiskimenn hövdu havt seinastu árin har uppi, versnaðu so nógv, at Fiskimannafelagið við árslok helt seg noyðast at sýla limum sínum at taka við teimum lönarkorum, ið íslenskir útgerðarmenn buðu teimum. Kortini vóru um jóltíðir og í byrjan av januar nakrir 100 føroyskir fiskimenn og arbeiðsmenn farnir upp til Íslands at sigla og arbeiða í landi.

Tá ið torra-fiskiskapurin royndist væl, fingur hesir fiskimenn, hóast niðurskurðin, nóg so væl burturúr.

Við ársbyrjan fóru so samráðingar fram Føroya fiskimannafelags og íslensku útgerðarmanna millum, men tessverri uttan úrslit.

Hetta kom fiskimönnum illa við, tí hópur av teimum, fleiri hundrad, hövdu lítið á at sloppið við íslenskum skipum eins og árin framman-undan. Teir komu at sita alt várið við ongum, tí her heima hjá okkum vannst einki hjá manni, ið ikki slapp við einum av okkara stóru trol-aram ella stóru línuskipum. Vanligur útróður varð forðaður av óveðri. Fyri teir, ið ikki hövdu stórt far at fara við, var veturin av verstu uppi-löguvetrum.

Seinni tá torrin var av, og komið var langt út á várið, varð fiski-mannafelagsins hann avtikið. Fóru tá nakrir hundrad fiskimenn til Íslands uppá somu lönar- og arbeiðstreytir, ið íslendingar hövdu boðið, men sum fiskimannafelagið áður hevði havnað. Hesar lönar- og ar-beiðstreytir sigast at vera tær somu, sum íslenskir fiskimenn sjálvir hava.

Hvussu ið hefur hyldnast hjá okkara fiskimonnum har uppi, og hvussu ið gingist teim hefur at fáa peningin heim, man vera ymiskt, eftir sum frættist. Hjá onkrum hoyrist at hava gingist toluliga væl, men tað skal hava verið ógvuliga trupult hjá øðrum at fáa pening sín.

Tá ið eg komi so nógv inn á íslensku viðurskiftini hjá okkara fiskimonnum, er tað tí, at vinnan har uppi hefur seinastu árin verið ein ógvuliga týðandi tástur í okkara innlögu. Okkara húsarhald nervast tí mikið av tí innlögubakbrest, vit hava verið fyri har uppi í Íslandi.

Tað er sjálvandi beint, at fiskimannafelag okkara hefur samráðingar eisini um arbeiðs- og lønarsáttmálar við útlenskar útgerðarmenn og útlensk feløg, tí har stendur tann einstaki fiskimaðurin ov veikur, um hann einsamallur skuldi greitt síni lønarkor, men so týðningarmikið sum málið er, hevði tað vist verið beinast, um landsstýrið varð tikið við, tá ið samráðingar fóru fram. Valuta- og aðrir spurningar, sum einans hitt almenna hefur avgerandi at siga í, leika allíð á í avtalum við fremmandar tjóðir. Tað tykist landsstýrinum vera vert at hava hetta í geyma fyri framtíðina.

HINI NÝGGJU SKIPINI

Óveðursvetur var sum sagt.

Á mongum plássum kom ikki fjöl á flot, tí menn eingi nýggj skip áttu.

Men hóast óveðrið, royndust okkara nýggju línuskip væl. Tey kundu uttan íhald vera á fiskiskapi kring Föroyar allan veturin og várið.

Okkara nýggju línubátar finga henda vetur eldroynd sína. Teir royndust so væl, at ongan vetur síðan kríggsløk hefur verið seld so nógv feskfiskanögd, sum teir lögdu á land í Onglandi av veiðu undan Föroyum.

Hevði veturin verið góður, so okkara gomlu skip, sum ofta áður hefur hent, eisini kundu luttikið í veiðuni, vildi söluúrslitið borið av öllum.

Hin samlaða feskfiskasölan til Bretlands var seinasta vetur og til nú — frá 1. januar til juni — kr. 20.700.000 ímóti kr. 11.700.000 somu tíð í fjór.

Henda góða roynd við teimum nýggju línubátunum — og so væl sum teir eisini royndust á saltfiski — hefur givið útgerðarmonnum og fiskimannasamtökum kring alt landið hug at fáa sær slík fiskiskip.

Vit hava fingið 12 línuskip. Tilsögn er givin um studning til 27 línuskip. Av hesum eru 12 í gerð í Noregi og Fraklandi og 1 á Tórshavnar skipasmíðju. Umframt er sum sagt givin tilsögn um studning til 5 línuskip úr Eysturtýskalandi.

Av nútímans trolarum hava vit 14, harav 2 smærri. Harafturat er 1 stórus í gerð í Portugal.

Útgoldnir studningar tilsamans til dato úr landskassanum eru kr. 9.044.740,00, og standa fyri beinanvegin at verða útgoldnar stívar 2 milljónir í studningi.

Umsóknir um studning til lán til línubátar liggja í hópatali inni hjá landsstýrinum, realkredittinum og fiskaribankanum.

Sum monnum kunnugt, tók tingið við belgiska tilboðnum at byggja 30 stórar línubátar og læna okkum 75 % av byggikostnaðinum. Ein rammusáttmáli er fyríbils gjördur við avvarandi belgisku skipasmiðju, men ruðuleikin av Kongo-stríðnum hevur tarnað endaligu góðkenningina frá belgisku stjórnini av láninum.

Tann íleggjarskipan, ið lögd er fyri endurnýggjan av skipaflota okkara, skuldi kunna hildið og orkað at loyst uppgávuna, so langt sum vit kunna fáa hövuðslánini til vega frá Realkredittstovninum, Fiskaribankanum ella frá aðrari síðu. Vit seta sum kunnugt árliga tvær milljónir í figgjarlógina til studningsveitan til skipabygging. Herafturat kunnu vit við veðhaldi frá statinum læna 4 milljónir um árið í 5 ár, herav eru ætlaðar 3 milljónir til skipini. Realkredittstovnurin lænir 50 %, so langt peningurin røkkur. Hann er við hjálp frá tjóðarbankanum og statinum gjördur förur fyri at læna 8 milljónir um árið í 5 ár. Í lötuni hevur hann játtað tann pening, hann hevur og kann fáa til 1961. Nýjattanir frá hesum kunnu sostatt ikki væntast fyrr enn aftan á hesa tíð. Hjá Fiskaribankanum skuldi ikki staðið á at latið uppiskoytislán upp í 20 %, tí hann ræður yvir stórum ólæntum peningi.

Afturat hesari íleggjarskipan verða sum nevnt royndir möguleikar, ið eru, fyri at fáa útlendsk lán til skipabygging, sbr. nevnda tilboð frá Belgia. Tilboð um lán eru eisini givin av fransmonnum, og hálendingar hava boðað frá, at teir vilja koma við tilboði uppá skipabygging við íleggjarláninum frá teimum. Umframt nevndu skipini hava menn við lánitilsagni frá landsstýrinum bundið seg til at byggja 5 línubátar í Eysturtýskalandi. Hesi skip skulu ikki koma til Føroya fyrr enn í 1963. Avgerðin um at byggja tey er gjörd fyri at fremja sildasölu í Eysturtýskalandi.

HANDILS- OG UTTANRÍKISVIÐURSKIFTIR OKKARA

Heimurin hevur býtt seg í tvinnar stórar bólkar og so aftur í undirbólkar.

Teir tveir meginbólkarir eru cystanlondini og vestanlondini.

Eitt sokallað jarntjald stendur millum hesar bólkar, og handils- og onnur samvinna teirra millum hevur verið trupul, í mongum verið ómögulig.

Í hesum er stórt spell.

Allir menn, cystan sum vestanmenn kenna mikið spell vera í hesum skilnað, og verður nú eisini sterkari í hvörjum talað um at bróta hol á og helst taka hetta jarntjaldið burtur og royna at koma sær á eitt óheft samvinnustöði.

Vit rökka einki her, so fámentir vit eru. Men vit hava alstóran athuga fyri, at londini vinna á hetta stöði.

Okkara lívsvirki er jú framleiðsla av föðivörum, sum tað er almikið

um hjá okkum at gera at fáa høvi at selja á öllum teimum marknaðum, ið hava brúk fyri teimum.

Í eystarlondum liggur á hjá okkum at vinna ein fastan marknað fyri havsildini og flakafiski, sum vit eru við at fara at framleiða í vaksandi muni.

Í suðurlondunum í Europa og londunum í Suðuramerika og kanska eisini á Afrikalondunum finnast marknaðarnir fyri salt- og klippfiski okkara.

Í teim ymsu europeisku londunum, serliga í Bretlandi og í sambandsstatunum og Kanada eru marknaðir fyri flakafiski og ísfiski.

Takið hjá okkum er at koma so fyri, at vit sleppa so ótarnaðir sum møguligt við okkara vörum á hesar marknaðirnar. Tað hevur tí ligið og verður at liggja landsstýrinum á sinni at vera vakið her og liggja fram við og royna at gera tað, ið er møguligt at vinna fast og ódarvað fótafesti á hesum marknaðum.

Men tað er, sum borið við, ikki sum fótur í hosu.

Eg nevndi jarntjaldið, ið er sett millum eystur- og vesturheimin.

Vesturheimurin, sum vit liggja í, hevur býtt seg handils- og samvinnuliga aftur í tvinnar bólkar, teir sonevndu «6» og «7».

Hvussu endiliga verður at koma at liggja við handli og samvinnu millum hesar bólkar, er enn ikki greitt. Oddamenn innan fyri bæði teir «6» og teir «7» tala um at byggja brú og royna at javna út teir ónáttúrligu skilnaðarnar.

Eingin er sterkari interesseraður í, at henda brúbygging og slættan av vegnum til samhandil og samvinnu enn föroyingar má eydnast.

Okkara høvuðsmarknaðir í Europa fyri salt- og klippfiski liggja í londum sum Italia, Grikkaland og Spania, ið öll eru uttan fyri tey «7», sum vit gjögnum ríkisfelagsskapin við Danmark eru knýttir næst at.

SILDASÓLAN

Við sildahandlinum liggur so fyri í lötuni, at vit hava í ár selt eins nógv sild í Svöríki og Danmörk sum í fjør, og sildasölunnar fyristöðumenn kenna seg vísar í at kunna selja uppi einar 60.000 tunnur av sild í Eysturtýsklandi. Harvið skuldi sildasöluspuerningurin verið greiddur fyri í ár.

Tað sigst, at íslendingar hava boðið sildina niður í Svöríki og Danmörk. Hetta er harmiligt. Tað má vera beinast og avgjørt vert at arbeiða fyri, at íslendingar, vit og norðmenn standa saman heldur enn at reka hvør fyri seg at niðurbjóða sildina.

Rusland hava föroyingar ikki handlað við seinastu árin, hvat sild viðvíkur.

Sildasölustjórin upplýsir, at tað var ilt at fáa handil í lag við Rusland við nóg góðum prisi. Russar sögdu seg lítlan hug hava fyri keypi av sild frá okkum. Um henda stöða russanna er «diplomati», ið stendur í samband við ynski um at fáa loyvi at umskipa sildaveiðuna innan fyri sjómarkið, millum 6 og 3 fjórðingar úr landi ella og helst tað - at fáa

ávisan fjörð ella havn at nýta til umskipingar, er sjálvandi ein spurningur, ið menn kunna meta um, men reint teknisk-handilsliga skuldi tað sambart upplýsing frá uttanríkisráðnum ligið væl fyri nú at selt sild til Ruslands. Valutatrupulleikar eru eingir, og í sjálvari handilsavtaluni er sildakontingentið, ið russar hava sagt seg -- uttan bundna skyldu -- at kunna keypa, reiðuliga stórt, 150.000 tunnur fyri 2 ár.

Við okkara föstu sølu til Svøríkis og Danmarkar, einar 60--80.000 tunnur, og við rætti til at selja 75.000 tunnur um árið í Russlandi, um russar vilja keypa, og vón um at sleppa av við 40--60.000 tunnur í Føysturtýskalandi skuldi verið möguleikar fyri størri sildaveiðu, enn vit hava havt higartil. Aftrat hesum kemur okkara egna brúk av agni. Tað verður vaksandi, sum línubátatalið økist. Vit skuldu helst kunna veitt okkara egna agn.

Sildasölan var í 1958 120.015 tunnur fyri kr. 17.625.000 og í 1959 83.920 tunnur fyri kr. 12.328.000.

FISKAHANDILIN

Hin tátturin í okkara fiskahandli, sum L/f Føroya fiskasöla hevur í hondum, hevur lítið mest á salt- og klippfiskaframleiðsluna, men e nú eisini farin undir flakasölu.

Sölan av saltfiski og klippfiski hevur í seinastuni verið fyri ringum skákum.

Brasil-marknaðurin var einaferð við at vera hitt stóra álitid. Tað sá út, sum hann kundi taka so nógvan fisk til hampuligar prísir, sum vit vóru før fyri at veiða, men tað skiftandi virðið, sum brasilianski peningurin hevur havt, kom at skaða fiskasöluna, gjörði handilin ótryggan og trýsti ofta prísir so langt niður, at tað loysti seg ikki at selja til Brasíla.

Men nú eina tíð hevur brasilianski marknaðurin verið í lagi. Prísurin tykist at vera hækkandi og gjaldingarviðurskiptini góð. Menn eru í lottuni við at turka til henda marknað. Tað er bara spell, at so lítið av saltfiski er komið á land í ár. Tað stavar frá, at menn hava havt hövi at sleppa av við saltfiskin til ein reiðuliga høgan prís og fingið peningin í hondina við avreiðingina.

Spanski marknaðurin hevur givið og gevur besta prís fyri klippfisk, men hann krevur stóran fisk, sum tað stendur á hjá okkum at fáa, nú vit eru skotraðir burtur av Suðurlandinum, har vit áður fiskaðu hin størsta og feitasta fiskin.

Liberaliseringin av fiskahandlinum er eisini komin okkum tvörtfryri, við tað at onnur lond sum t. d. Ísland og Noreg hava størri fiskanøgdir og harvið lættari við at fáa hendur á stóran fisk, sum kann bjóðast spaniamonnum.

Spania sigst annars at vera í umbúnað at fara upp í tey «6» marknaðarlondini, men kortini meina menn, at tað verður neyvnan beint nú. Spania saman við teimum «6» kann bera við sær meinær trupulleikar fyri okkara klippfiskasölu í Spania.

Vit hava borið ótta fyri, at Italia, sum hevur verið og er stórkeypari av salt- og klippfiski hjá okkum, kom sum limur av teimum «6» at fremja ætlanina við tollbyrgingunum til frama fyri samhandilin millum teir «6». Talan hevur verið um eina hækking av salt- og klippfiskatollinum yvir fyri okkum frá 3 % upp í 13 %. Hendi hetta, vildi tað gjørt fiskasölu okkara í Italia stórar neisir.

Landsstýrið hevur sjálvandi arbeitt fyri at fáa ítalskar fiskakeyparar og ta ítalsku stjórnina yvir fyri sínum sangongulondum innan fyri teir «6» at krevja undantak gjørt viðvíkjandi hækkan av fiskatolli á froyiskum fiski. Her er sostatt talan um eina serstöðu líknandi teirri, ið danskar búnaðarvörur hava fingið á týska marknaðinum.

Sambart skriv frá ítalska uttanríkisráðnum er eydnast ítalskum fiskakeyparum og stjórnini at vinna eina tilíka serstöðu fyri okkara salt- og klippfiski í Italia. Hesi boð lættu fyri andanum. Hóttanin um so munandi tollhækkan sum frá 3 til 13 % lá sum tungur steinur á bringuni.

Grikkaland, sum við hvørt hevur verið ein góður salt- og klippfiska-keypari hjá okkum, sigst at reiðrast við at ganga saman við teimum «6», men tað verður vist eisini at taka eina tíð, halda menn, og ímeðan fáa vit so ein söluskáa.

Tann broyting, sum marknaðarliga er hend við sangongu teirra «6» og teirra «7», vil saman við minkandi hugi at eta salt- og klippfisk lættliga kunna bera cykatrupulleikar við sær fyri salt- og klippfiskasölu okkara, men stríðið fyri at økja um keypikraftina í teimum suðurlensku londunum og tann stóri fólkavøkstur, sum talan er um har, verða kanska kortini at gera tórvin á salt- og klippfiski ikki minni, enn hann hevur verið higartil. Hetta er ið hvussu er okkara stóri uggi.

At fara yvir til at selja okkara fisk bara í frystum ella ísaðum skili er óivað framtíðin, men tað gerst ikki í einum kasti. Tað tekur sína tíð sum öll onnur framleiðslu og söluumskipan. Vit verða tí noyddir at royna at nýta skákbráðið, okkum verður givið, so væl sum møguligt fyri at halda okkara gamla salt- og klippfiskamarknað og harafturat finna nýggjar marknaðar — her hugsi eg serliga um Suðuramerika og Afrikaríkini.

Fiskasölan var í fob virði í

	1958	1959
Spania	16.600.000,	9.200.000,
Italia	17.800.000,	20.000.000,
Brasilía	10.800.000,	8.000.000,
Danmark	11.400.000,	10.500.000,
Bretland	13.400.000,	16.700.000,
Grikkaland	3.800.000,	2.600.000,

Heri er ikki virði av sildasöluni, ið longu er nevnt.

SJÓMARKIÐ OG VEIÐUÓKIÐ

At verja teir marknaðar, vit hava, og vinna nýggjar marknaðar fyri vónandi öking av okkara framleiðslunøgd á havinum við teimum mongu nýggju skipunum, vit hava fingið og standa við at fáa, er sjálvandi umráðandi, men ikki minni umráðandi er tað at verja veiðuókið, vit hava, og vinna ella koma á nýggj veiðuókir.

Tað er eyðvitað, at allir føroyingar vildu fegnast, um vit kundu fingið loyvi at havt allan landgrunn okkara fyri okkum sjálvar, men verða treytirnar tær, at öll lond skulu vinna somu sömdir — allan teirra landgrunn — verða vit fyri størri tapi enn vinningi, tí okkara landgrunnur er ovlítill einsamallur at líta á.

Okkara lagnu á Suðurlandinum í Islandi við einum 12-fjórðinga marki, ið íslendingar settu, kenna vit öll. Vit hava ikki verið fyri størri bakkasti, enn tá ið vit vórðu ríknir av Suðurlandinum. Bæði veiðuliga og viðvíkjandi arbeiði til heima fólk ið kom hetta at vera okkum meinur stíngur.

Nú er stöðan tann, at fleiri lond — og allarhelst flestu lond — krevja 12-fjórðinga fiskimark. Vit megu tí gera tað sama. Vit tola ikki at loyva monnum at koma nærri okkum, enn vit sleppa teimum.

Hetta kravið hevur sameint ting og landsstýri saman við ríkisstjórnini Føroya vegna hildið fast um.

Samráðingarnar í Geneve miseydnadust.

Har kom einki burtur úr.

Vit eru tí bundnir av 6 og 6-fjórðinga sáttmálanum, t.v.s. bretar hava loyvi at fiska at 6 fjórðingum undir Føroyum til 1963, men tá megu teir eisini út um 12 fjórðingamarkið sett út frá beinum linjum.

Ímeðan er tað vert at hugsa um at taka upp samráðingar við íslendingar og grönlandingar um felags fiskiskaparættindir, ið hvussu er fyri húkin.

Íslendingar vildu fingið fyrimunir í Grönlandi, grönlandingar og vit í Islandi t. d. felags loyvi at fiska við húki innat 1-fjórðinga markinum.

Sjóverjan verður sum kunnugt munandi bött við teimum nýggju helikoptaraverjuskipunum. Málið er so aftrat hesum at fáa eini tvey smærri vaktar- og hjálparskip.

GRÖNLANDSSPURNINGURIN

Tað hevur ligið nógv á hjá føroyingum at vundið somu rættindir til veiðu í Grönlandi sum grönlandingar sjálvir hava har uppi.

Hjá landsstýrinum hevur eisini verið umráðandi at fingið framt hetta ynski føroyinga.

Landsstýrið royndi, við tað sama tað kom til, at fáa samráðingar í lag við dansku stjórnina og grönlandingar. Tíverri eydnaðist ikki at koma á tal við grönlandska ráðið við fyrstu atlögu, av tí at Grönland kom fyri óhappi, tað ræðuliga óhapp, sum hendi við skipinum HED-

TOFT, men seinri á sumri í fjór fóru samráðingar fram millum grön-
lendingar og föroyingar uppi í Grönlandi.

Órslitið kenna menn.

Vit finga at enda 6 havnir at arbeiða í treytaleyst til 1967, og vit hövdu frammanundan 2. Hava sostatt ialt 8 havnir. Harafturat varð roynt og er í royndum samarbeiði við grönlandska handilin. Tíverri komu vit fyri tað óhapp, at fiskaloysi var vegna eitt kuldaár, sum menn ikki minnast hevur verið í seinastu 50 árin. Grönlandsfiskiskapurin hevur heldur ikki eydnast væl higartil í ár hvørki fyri skip ella bátar, men árið er heitari, æti er í sjónum har uppi, so menn hava vónir um, at tað, ið eftir er av árinum, fer at taka seg betur upp fiskiskapi við-
víkjandi. Fyri at fremja fiskiskapsinteressur okkara í Grönlandi gekk tingið við til í fjór at tryggja fiskimonnum, ið fóru at rógvá út til KGH eina minstuløn. Hetta hevur kosta landskassanum 175.000 kr., tá ið endurrindan av ca. 100.000 kr. í ferðaútreiðslum eru farnar frá. Í ár hava föroyskir útróðrarmenn til KGH eins og aðrastaðni í Grönlandi tryggjaða minstuløn av lönjavningargrunninum, afturímóti hevur KGH bundið seg til at lata turka í Föroyum eina fiskanögd, ið ikki er minni enn tann, ið föroyskir útróðrarmenn hava avreitt til KGH, og at rinda avgift av hesum fiski í sama mun, sum grunnurin fær av öðrum fiski, ið föroyingar veiða.

STUÐLAN AV HEIMAFISKISKAPINUM

Vert er at hava og berjast fyri rúmastu langfaraleiðum fyri okkara fiskiskip. Men góður fiskiskapur heima hjá okkum sjálvum er ikki av minni týðningi.

Tessverri hevur útróðurin ikki roynt okkum væl nú ígjøgnum mong ár. Undantikin eru tó útróðurin við línubátum í Klaksvík, Lørvík og onkrir aðrir línubátar.

Hin størsta orsökkin til misslyndi, ið koma á útróðurin flestu staðni, halda vit vera hin stóra enska trolaraflotan, ið hevur ligið og grópað okkara grunnar og mið á gos.

Tá ið nú fiskimarkið verður flutt 12 míl út, verður fiskiskapurin vónandi at hlynast betri fyri okkara smábátar, hóast tað má viðgangast, at hin størsti parturin, ið fiskaður verður við Föroyar verður fingin uttan fyri 12 fjóríngamarkið.

Tað nýggja — og góða nýggja — tykist at fara fram, at hýsan, ið er serliga góður fiskur til flaka og til at avreiða sum ísfiskur á verðaldar-
marknaðinum, hevur nörst stórliga á grunnum okkara, ja bragdað, har ið hon áður bara var hendingaliga at síggja.

ÚTRÓÐRASTUÐNINGURIN

Fyri at stuðla útróðurin samtykti tingið landsstýrisins uppskot um, at menn á opnum bátum skuldu fáa ein stuðning uppá 9 oyrur uppá kg, meðan menn á deksförum skuldu fáa 6 oyrur uppá kg.

Hesin studningur varð væl fagnaður millum fiskimenn og tykist a hava eggjað teimum at leggja doyðin á at fáa fisk.

MINSTALÖNIN HÆKKAÐ UPPÍ KR. 900.— OG 6 % Í FRÍTÍÐARLÖN

Umframt henda beinleiðis útróðrarstudningin hava fiskimenn fingið minstulönina hækkaða upp í kr. 900.— um mánaðin. Harafturat er samtykt, at teir skulu fáa frítíð við lön — 6 % av veiðini, teimum lutast.

LÖNJVAVNING, PRÍSVEIÐBÓT OG ÚTRÓÐRARSTUDNINGUR TIL FISKIMENN

	1958/59	1959/60
<i>Úr Lönjavnungargrunni Skipsfiskimanna:</i>		
Minstalön	1.327.000,—	1.303.000,—
Prísveiðbót	1.037.000,—	1.106.000,—
<i>Úr Landskassanum:</i>		
Heimaútróður	87.000,—	308.000,—
Útróður fyri K.G.H. ÷ kr. 100.000 í endurgjaldi fyri flutning		175.000,—
	<hr/>	<hr/>
	2.451.000,—	2.892.000,—

Hesin studningur verður væl størri í komandi ári.

SMÆRRI FLAKA- OG FRYSTIVIRKIR

Eisini fyri at styðja heima fiskiskapin, serliga á smáplássunum hevur sum kunnugt tingið samtykt at veita veðhald fyri lán til smærri flaka- og frystivirkir. Nøkur eru komin.

STÓR FLAKA- OG FRYSTIVIRKIR

Hin vaksandi flotin av stórum línubátum verður eisini at dríva fesk- fiskiskap og royna eina tíð av árinum undir Föroyum.

Hesir stóru línubátarnir hava higartil sigt beinleiðis til Bretlands at avreiða. Men best hevði verið, um skipast kundi so fyrri, at línubátaveiðan kundi verðið avreidd í landi her hjá okkum og vorðin skorin til flaka. Hetta hevði hött óført um arbeidsløysi, sum hevur ligið sum ein köld hond á livinum flestu staðni í Föroyum.

Við teimum frystivirkjum, vit hava, vilja vit ikki kunna taka ímóti allari línubátaveiðuni til flakaskurð. Til tess krevst, at vit fara undir

at byggja frystivirki á stödd við tey, ið finnast í Föroyingahavnini, Íslandi, Danmark, Noregi, Bretlandi og aðrastaðni, virkir, ið eru för at fáa frá hondini fleiri stórar farmar um sólarringinum.

I einstökum plássum eru stór frystihús sett upp. Her vil tað verða lætt at ökja um frystimegina. Aðrastaðni finnast ongi, og har megu stór virkir byggjast. Menn arbeiða við projektum til stór frysti- og flakavirkir. Vónandi verður at cydnast hjá teimum at fáa bygt tey. Landsstýrið hevur givið viðmæli til lán til eitt tilíkt virki í Vestmanna og annað í Klaksvík.

Meðan peningurin til tey smærru frysti- og flakavirkini kann fáast við landskassans veðhaldi, er möguleiki at fáa íleggingarpeningin til tey stórru virkini frá danska vinnulánsgrunninum, «Erhvervsfælleskassen» og kanska eisini av peningi, ið er settur av til láns sambært dansku lógina um «Egnsudvikling».

Skuldi staðið á, má verða givið landsstýrinum heimild at veita veðhald fyri uppiskoytisláni, so týðningarmikið er tað at fáa tey tórvandi stóru frysti- og flakavirkini.

Tey stóru frysti- og flakavirkini eru ikki einans við keypi av fiskinum til flakaskeringar neyðug fyri teir stóru línubátarnar og heimaútróðurin í síni heild, men tey eru ikki minni neyðug fyri frysting og goymslu av teirri stóru nøgd av agnsild, ið línubátunum koma at tórva.

Hesa stóru agnsildarúgvu megu vit sum sagt koma at veiða sjálvir. Her er talan um milliónavirði.

Vit megu veiða agnsild okkara sjálvir heldur enn at oyða hundraðir av túsundum, ja, milliónir í fremmandari valuta fyri agn frá okkara «konkurentum».

Hvussu stór rúgva, ið tað kann verða talan um av agnsild, dugi eg ikki at siga. Men menn nevna töl sum 5000 tons, tá ið öll línuskipini, ið nú er tala um, eru komin til landið. Hetta svarar til einar 30.000 tunnur av saltsild. Ein óförrur stuðul fyri sildaveiðuna.

KULDAGOYMSLUR TIL SALT- OG KLIPPFISK OKKARA

Eisini fyri salt- og klippfiskaframleiðslu okkara er neyðugt at hava stórar kuldagoymslur. Tað er ikki hissini tap, ið land okkara hevur ligið av, at spilla er komin í fiskin, tí hann hevur ikki ligið á nóg köldum og kyknfríum goymslum.

Menn hava kannað fiskagoymslur okkara, umstøðurnar at hava salt- og klippfisk á goymslu, og hava teir ávíst, hvar ið er bráðneyðugt at gera nýggj fiskagoymslurúm við kulda, og hvar ið möguligt er at umbyggja og gera tey gomlu fiskagoymslurúmin til nýtiligar goymslur.

Sum verið hevur higartil hava vit ofta noyðst at goyma okkara klippfisk á kuldagoymslum í Noregi. Ta stóru útlögu, ið hetta ber við sær, megu vit hereftir kunna spara.

STUÐLAN AV HEIMAÍDNAÐINUM

Sambart tingsamtykt er landsstýrinum heimilt landskassans vegna at veðhalda fyri upp til 250.000 kr. í láni árliga í 3 ár til íleggingar til frama fyri heimaídnaðin.

Landsstýrið hevur játtað veðhald fyri ídnaðarlán at kalla so langt, sum heimildin rökkur.

Talan er um veðhald fyri lán til:

- tog- snørisvirki
- maskinsnikkaravirki
- spunalag í samband við heimaídnað
- húkavirki
- vevnaðlag í tilknýti til spunalag
- prentsmiðjumaskinur
- isoleringarvirki
- víðkan av oljuklæðnavirki.

RAVMAGNIN

fer nú fram fyri norðan soleiðis sum ætlað og hildið fram á seinastu. Íleggingarpeningurin 17-20 milliónur er fingin til vega.

Ravmagnanin av Suðuroynni er á veg. Linjurnar eru lagdar til tær bygdir, ið áður ikki hövdu elkraft. Viðvíkjandi kraftarverkinum sjálvum eru menn við at taka endaliga stöðu.

FLOGSAMBANDIÐ

ið leingið hevur verið talan um, hevur landsstýrisins størstu interessu. Arbeitt verður við málinum. Enn er kortini einki avgerandi hent í tí út yvir kostnaðarmetingar. Hesar liggja um 20 milliónur.

BÚNAÐURIN

Einaferð var bóndin hövuðsstólpin í samfelagi okkara.

Nú er ikki so vinnuliga sæð.

Men hóast landbúnaðurin vigar minni enn fiskiskapurin, hevur hann stóran týðning.

Og landbúnaðurin eigur at hava nógv størri týðning enn.

Ein umskipan má henda okkara landbúnaði viðvíkjandi.

Hin gamli virkishátturin má skiftast við nýggjan.

Handakraftin má verða býtt um við maskinkraftina, eins og tilfellið hevur verið viðvíkjandi landbúnaðinum í flestum øðrum londum.

Landsstýrið er av fullum huga -- so langt sum tað fær fíggjarliga heimild til tess -- fyri at styðja hetta umskiftið.

Hin samlaði radikali planurin fyri umskiftinum liggur ikki frammi

enn í fullfiggjaðum skapi: Hann má helst koma frá landbúnaðinum sjálvum.

Okkara land er so lítið. Men kortini er einans ein lítil brotspartur av dyrkiligum lendi tikið burtur úr haga.

Hetta er spell.

Málið er ein skipan, ið ger monnum møguligt at gera dyrkiligt haglendi til bø og fyrst og fremst sjálvir dyrka tað av grönmeti og aðrari gröði og föði, ið vit kunna nýta, og sum kann vaksa og framleiðast her á landi.

VERKFALL --- ARBEIÐSLÖNIR --- ARBEIÐI

Føroya arbeiðarafelag kravdi lønhækking sambart prívöksturin, meðan arbeiðsgevararnir kravdu lønlækking.

Leingi varð togað.

Men partarnir kundu ikki koma til sáttar.

Semingsstovnurin kom uppí. Men heldur ikki hann kundi fáa semju. So varð verkfall.

Lögmaður heitti á semingsstovnin at halda fram við semingsarbeiðinum.

Men einki batti.

Tá ið semingsmaðurin segði seg ikki kunna seta semingsuppskot fram, tí partarnir stóðu so langt frá hvörjum øðrum, nýtti lögmaður rætt sín at kalla tingið saman at viðgera lønartrætuna eftir áheitan frá Føroya arbeiðarafelag.

Úrslitið av tingsins viðgerð av lønarstríðnum eru arbeiðararnir sum kunnugt ikki nøgdir við. Teir mótmæla, at tingið fór longri enn at seta grundlönina. Teir mótmæla serliga, at summi feløg hava verið fyri lønarniðurskurði við teirri lønarlóg, sum tingið samtykti, og vísa á, at tað er vanligur siður við allar lønarásetingar at taka tað fyrivarni serliga tá ið talan er um lønarhækking — at eingin løn skal koma at verða niðurskorin, eingin skal fáa minni í løn, enn ta løn, ið hann hevði undan lønarviðgerðini.

Eitt er at fáa lønarstigini ajourförd, hækkað samsvarandi prísalagið. Annað og líka týðningarmikið er, at monnum verður tryggjað lønað arbeiðið. Hetta ræður um serliga her í Føroyum, har einki arbeiðsloysisgjald er. Har ið arbeiðsloysi ræður, týða lønarstigini einki: Hitt sum tí hevur so nógv at týða fyri ta arbeiðandi fjöldina, er at fáa regluligt arbeiði. Tá fyrst ein hevur hesa trygd, muna lønarstigini, lønarajourföringin hjá honum. Hitt privata saman við tí almenna megu tí leggja alla orkuna á at skapa virki og útbygging av landi okkara, so arbeiði kann verða fyri alt okkara fólk. Hetta er rættvíst móti arbeiðarafjöldini. Men hetta er eisini hitt besta landshúsarhaldið, so satt sum tað er hitt samlaða arbeiðið á landi og á sjógvi, sum er grundarlagið fyri vælstandi, nøgd og lívsgleði hansara einstaklingsins sum hjá allari tjóðini.

Hin størsta oyðsla í einum samfelag, hitt ringasta húsarhaldið hjá

landinum, eru allir teir arbeiðsleysu dagarnir hjá arbeiðsfúsum fólki. Hvör arbeiðsleysur dagur hjá manni týðir oyðslu av eini daglön, virðinum á tí, ið ein daglön skapar. Hugsid sær hetta ræðuliga oyðslusemi, sum fer fram í okkara landi við at falda daglönina við öllum teimum arbeiðsleysu dögnum, sum okkara fólk er úti fyri ár aftaná ár.

Ikki bara landsstýrið og samgonguflokkarnir, men allir tingsins flokkar, alt tingið, skylda at leggja saman fyri at basa arbeiðsloysinum og fáa allar hendur í skapandi arbeiði. Havi sagt tað, men lat meg taka tað upp aftur: *Hetta leikar so mikið meiri á, sum at vit her á landi onga arbeiðsloysistrygging hava.*

Fyrst í hesi setu kemur fram uppskot um lønarábötur til teirra, ið ikki hava fingið hesar. Egna vegna vil eg siga, at ein ajourføring av arbeiðsmannalønunum má fara fram. Eg vil vera við til at gera tað og rætta tað, at lønir hjá summum arbeiðsmönnum fara niður.

BYGGILÁNSFYRISKIPANIR

Eitt hitt størsta saknið í samfelag okkara hevur verið og er trot uppá byggilánspening.

Nógv hevur verið talað og skrivað um hetta mál.

Allir hava verið á einum máli um, at tað hevur verið og verður í størri og størri mun, sum tíðin gongur, hastandi neyðugt at fáa skipanir í lag, ið gera tað möguligt hjá fólki at fáa munandi og langfreistað byggilán.

Sparikassar okkara hava veitt húsalán so langt, ið peningur teirra hevur rokkið. Men hann hevur rokkið alt ov stutt. Hetta hevur borið við, at mangur ikki hevur kunnað fingið húsabyggingarlán, og at tey, ið hava fingið, hava fingið ov lítið og ov stuttfreistað lán.

Sum menn undan hevur sitandi landsstýrið roynt at arbeiðt við hesum spurningi.

Í fjór varð lagt fram á tingborð uppskot, har eftir menn kundu fáa upp í 35 % 2. veðhaldslán við lögtingsins veðhaldi.

Orsökin til, at hetta uppskot steðgadi í nevndini, er, at tað her heima veruliga ikki er peningur til at læna uppá 2. veðhald. Vegna peningatrot hava sparikassararnir noyðst at skorið síni 1. veðhaldslán munandi niður um tað vanliga. Og bankarnir eru á tambí í útlánnum til vinnulívið.

Eftir samráðing er nú komið í lag, at Östifternes Kredittforening vil læna til føroyska húsabygging, har ið matrikulerað er, og kanska eisini har, ið skilagóð loftsavtaling av lendum í eini bygd er farin fram. Fyri at Östifternes kredittfelag kann byrja útlánsvirki sítt her uppi, meggu tinglesingarreglurnar smíðast eitt sindur um. Hetta er lættliga gjørt. Landsstýrið vil koma fram við einum slíkum uppskoti. Kredittfelagsins útlán vilja fara so fram, at keyptar verða obligatióinir, ið ganga inn í samlaðu obligatióinrúgvuna hjá felagnum. Hetta vil bera við sær, at obligasjónir uppá lánini til Føroya vilja koma at fáa somu styrki

og sama virði sum hinar obligasjónir félagsins. Verða vit at kunna fáa 50 % í láni frá Östifternes Kreditforening, vil verða lættari at fáa uppi-skoyti sambart tað uppskot, ið liggur á tingborði, hareftir tingið skal veðhalda. Tað vil vera rætt í hesi tingsetu at samtykkja hetta uppskot.

SOCIALU FRAMSTIGINI

Tað var okkara fólki til størsta framstig og mikla gleði, at lógirnar um fólkpensjón og avlamispensjón vórðu samtyktar.

Tær hava virkað við 2/3 av hækkingini. Hin 1. apríl 1961 verður seinasti triðingurin at falla til gjaldingar.

Hin 1. oktober í ár verða at koma í gildi hinar lógirnar um einkju-pensjón, barnahjálp og almenna forsorg til tey treingjandi, sum ikki kunna fáa hjálp eftir fólka- og avlamispensjónarlógunum.

Vit eru ikki komin á mál í socialu lóggávuni. Men vit hava tikið eitt risatak fram móti málinum: fullgóð lívstrygd eisini fyri tey, ið eru rakt av vanlagnuni.

SJÚKHÚSBYGGINGIN

Sum kunnugt var byggingin av landsjúkhúsi og sinnissjúkhúsi ein fáttúrin í uppbyggingarættlanini í fyrstu 5 árin.

Spurt er av mongum, hvussu liggur fyri við hesari bygging.

Her er at svara, at tekningararbeiðið hevur gingið striltið. Men hetta arbeiði er nú lagt á annan bógv, so tað verður nú gjørt sum «hastisök», so arbeiðið kann verða byrjað eftir tímaplánum.

VEGA- OG HAVNAARBEIÐI

Av tí at verkfrøðingskrivstovan átók sær at standa fyri byggingini av oyggjarvegnum, hevur ov lítil verkfrøðingsmaanning verið til at gera tað prósjekteringararbeiði, ið skal til, fyri at tey planlögdu og játtaðu arbeiðini kunna hava verið gjörd ella verið farin í gerð.

Tey arbeiðir, ið eru í gerð, eru:

Vegir:

Oyggjarvegurin

Fjarðavegurin

Moskranesvegurin

Skælingsvegurin

Tjörnuvíkarvegurin

Hvannasunds-Viðareiðisvegurin

Eiðis-Gjáarvegurin

Dal-Húsavíkarvegurin

Sandvík-Hvalbiarvegurin

Undir breiðkan eru:

Sandslíð
 Hellisvað í Skopun
 Syðrugötuvegurin

og havnir:

Klaksvík
 Miðvági
 Heima á Sandi

og lendingar:

í Aðuvík
 á Viðareiði
 í Skálavík
 í Fámjin

Havnirnar í Vestmanna, Skopun, Tvöroyri og Vági, ið hava fingið veðhald frá tinginum fyri láni at byrja havnararbeiðið við, bíða eftir prosjekteringini.

Á Tvöroyri er fyrsti táttur av prosjekteringini liðugur, so har skuldu menn skjótt kunna byrja arbeiðið.

Summi lendinga- og havnaarbeiðir sum t.d. umvölan og leingjan av bryggjuni í Sandvík bíða eftir kavara.

Kavaratrotið er meint, nú so nógv arbeiðir úti í sjónum skulu verða gjörd. Havi borið upp á mál við verkfrøðingarnar um serlig tillök fyri at fáa kavarar.

Tað hevur verið spurt um framhald av Oyggjarvegnum, tá ið Nato-arbeiðið er liðugt.

Landsstýrið heldur, at oyggjarvegaarbeiðið má ikki stöðga, men verða framhildið, aftaná at Nato-arbeiðið er liðugt, til tess vegurin er gjördur.

Bergholsarbeiðið í Suðuroy er við fyriskipan av landsverkfrøðingi okkara útboðið til nökur feløg í Danmark, Noregi og Sviaríki. Højgaard & Schultz, ið hava gjørt detailprosjektið, skipa fyri hesari útbjóðing.

Hetta felagið er eisini biðið um at gera detailprosjekt yvir atlaðu tunnelgerðina í Norðoyum. Men felagið krevur nærri avtalur um arbeiðstreytir, áðrenn tað fer undir arbeiðið. Landsverkfrøðingurin skal samráðast landsstýrisins vegna við felagið. Vónandi kunnu vit koma til sættis við felagið um prosjekteringsarbeiðið, so eisini henda tunnellið kann verða gjörd.

NATO-ARBEIÐINI OG TOLLURIN

Blaðskrivning hevur verið av teimum tíðindum, at Nato ongan toll skal rinda av tollskyldugu vörnum, ið verða innfluttar til tess arbeiði.

Í hesum er einki.

Tá ið tað lá ógreitt, hvussu ið avtalur landanna millum vóru, um Nato var tollskyldugt hjá okkum, ella um tað átti somu sömdir her sum hjá teimum ymsu natolondunum, nevnliga toll- og avgiftarfrælsi, var tollurin, ið talan kundi vera um at Nato var skyldugt at rinda, fyribils bókaður á millumrokning við statin.

Tað, ið Nato er bókað fyri av tolli, er kortini ikki meiri enn kr. 17.825,-. Hesin peningur er goldin av danska stati.

Ikki var meiri í hesum.

Viðvíkjandi tolli og beinleiðis skatti, ið innkomið er, samanborið við tað, sum varð budgetterað og brúkt, liggur landið soleiðis fyri farna fíggjarárið:

		Ætlað innkomið.
Skattur 1959/60	kr. 6.400.000	kr. 7.584.635
Tollur 1959/60	kr. 10.000.000	kr. 12.314.116

Ein munur ella meirinntøka uppá kr. 3.498.751.

Brúkið hevur eisini verið væl størri, enn ætlað, orsakað av óvæntaðum krøvum sum t. d. vegna teir portugisisku trolararnar.

Men gjaldstovan metir kortini at verða avlop, ið kann koma at liggja frá ½ til 1 milljón.

SKÚLASKAPUR OG MENTAN

Stu d e n t a s k ú l i n.

Viðvíkjandi mentunnarmálum kann verða víst á, at endiliga er leiðin greið fyri bygging av studentaskúlanum.

Sum monnum kunnugt, var ætlanin at keypa nakað av jörð aftrat tí, ið landið eigur uppi í Hoydølum, at seta studentaskúlan á. Men ognarmenninir til hesa jörð vildu ikki selja og mótmæltu tóku.

Samráðingar eru farnar fram við hesar óðalsmenn uttan úrslit.

Valið kom so at standa millum tóku ella at seta skúlan á annað lendi, tí skúlin mátti og skuldi verða bygdur.

Tá ið tóka kundi tarna byggingini, valdi landsstýrið at seta skúlan tætt hjá og í framhaldi av sanatoriubygningunum.

Nú verður byggingin boðin út.

Lærararnir við studentaskúlan hava sagt upp og siga, at teir vilja fara, um teimum ikki verður tryggjað somu lönir sum studentaskúlalærarum í Danmörk.

Landsstýrið mælir til, at gingið verður studentaskúlalærarunum á móti við tað, at stýrið ikki veit sær onnur ráð fyri at fáa lærararnar at verða verðandi við skúlan, ið ikki má detta niður fyri, so hent sum tað er hjá unglingum at kunna taka studentsprógvíð í Føroyum.

LÆRARASKÚLIN

Nýggj læraraskúlalóg varð sum kunnugt samtykt. Læraraskúlin verður sostatt at fáa eina tíðarhóskandi nýskipan. Tað, ið so verður at tróta, eru undirvísingarhóliir. Tað skil, ið nú er, kann ikki ganga longur. Eingi ávís skúlahús til læraraundirvísingina. Undirvísingin fer fram slöðandi ymsastaðni í býnum.

At byggja nýggjan læraraskúla kann ikki verða bíðað við leingi enn. Landsstýrið er sterkt hugað fyri at fáa framt hesa bygging.

HÁSKÚLIN

Vit kunna gleða okkum yvir, at tað er eydnast teimum, ið standa fyri háskúlaundirvísingini, at fáa skipa so fyri, at bygging av nýggjum háskúlahúsum verður nú at fara fram. Háskúlin skal eisini taka sær av undirvísingini av teimum, ið ætlað sær at verða tikin upp sum sjúkra-systranæmingar.

Við teirri játtan, háskúlin hevur fingið á fíggjarlógini, kr. 25.000 um árið í 10 ár, og við Tryggingarsambandsins vælviljandi láni uppá hesa játtan eins og við spariakssans munandi 1. veðhaldsláni, varð skúlin fýrur fyri at fara undir hesa bygging.

At landsstýrið, sum ikki at ivast í hevur hitt samlaða lögtingið aftan fyri seg í hesum máli, framvegis vil dugna hesari bygging og háskúlanum í síni heild, eins og tað hevur gjørt higartil, er eyðvitað.

SKULABYGGING

Nógvir skúlar eru bygdur í seinastuni, og nógvir eru í gerð, og onnur skúlaprosjektir standa fyri at verða byrjað.

Landsstýrið er á einum máli um, at fólkaskúlin eigur at verða dugnaður so langt, ið ráðini rökka.

STUDNINGUR TIL LESANDI

Stýrið ásannar eisini týðningin av, at skipað verður so fyri, at øllum gávaðum börnum skal verða møguligt at koma til hægri lærdóms, og hevur tí arbeitt fyri realskúlum og hækkaðum studningi.

Studningurin er meiri enn tvífaldaður. Hjá summum studentaskúlanæmingum tolast studningurin upp ímóti tveimum túsund krónum.

Landsstýrið hevur mælt til, at «Ungdommens uddannelsesfond» kom eisini at umfata Føroyar. Og so varð. Hetta hevur borið við sær, at nógvir unglingar, sum annars av ringum fíggjarvánum ikki kundu komið til lærdóms, nú kunna lesa, taka studentsprógv og halda víðari fram lesnaðin.

Tað má ásannast, at stór broyting er hend sammett við, hvussu korini vóru hjá teimum fyrstu næmingunum á studentaskúlanum. Hesir máttu enn tá rinda skúlapeninguttan annan studning enn ein viðfáning til einstakar næmingar.

Studningur lögtingsins til lesandi niðri er eisini munandi hækkaður.

TEKNISKIR SKÚLAR OG HANDLSSKÚLAR

eru komnir fleiri staðni í Föroyum.

Eisini avbygðanæmingum á hesum skúlum verður veittur studningur eins og lærlingum yvirhövur, tá ið teir eru komnir av bygd.

LÆRLINGAHEIM

Fyri lærlingar og næmingar av bygd eru lærlingaheim av allrastörsta týðningi.

Munandi fíggjarlig undirtøka til tilfík heim frá tí almenna eins og frá privatari síðu er ein uppgáva, ið menn ikki kunnu skjóta frá sær.

Hetta er eitt mál, sum landsstýrið er sinnað at gera sítt besta fyri at fáa loyst sum skjótast. Tað gleðiliga er, at góðar fakligar, skúla- og aðrar kreftir taka undir við hesum máli og stríðast av fullum huga fyri at fáa tað framt.

SJÓMANNSSKÚLIN

Hin nýggi sjómannsskúlin stendur í gerð. Byggiarbeiðið er tessverri vorðið seinkað. Men nú liður væl. Væntandi verður hann liðugur til næsta vetur.

Ætlanin er ikki bert at halda fram við skipara- og stýrimannsskúlanum og maskínmeistaraundirvísingini, men eisini at fara undir skipsförrapróvtøkuna her heima.

Kunnskaparkrøvini til okkara sjómenn økjast í hvörjum.

Undirvísingin av okkara sjómönnum má ikki standa aftari enn hjá grannum okkara. Stevnan má vera ikki at standa aftari, men heldur fremri enn grannatjóðir okkara bæði í fiskiskapi og farmasigling.

SKÚLIN OG FÓLKIÐ

Tað er ásannað av öllum vitugum monnum, at tað land, ið við góðum skúlum loysir út andsevnini -- tey virðismiklastu í tjóðini -- og ger fólkíð andaliga so floygt, sum yvirhövur er møguligt, skapar einstaklinginum so væl sum allari tjóðini teir størstu møguleikar fyri framburði, størstu andaligu og fíggjarligu menning og styrki.

Henda ásannan er grundvöllurinn undir landsstýrisins stöðu í skúla-
málum og arbeiði fyrir andaligari menning og mentan.

Vit hava her kanska ekki meiri enn sett spónin í greytin.

Stór — kanska stórstu — tókini eru eftir at taka.

Men eru vit eitt vakið fólk, vilja vit liggja á takinum og aldrin linka
í stríðnum upp eftir móti málinum.
